

Savivaldybių žinios

Nr. 27 (660)

2013 m. spalio 3 d.
Kaina 2,25 Lt
Išeina ketvirtadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Amžinai jaunas Rietavas skaičiuoja aštuntą šimtmetį

760-ąjį gimtadienį šventęs Rietavas buvusioje kunigaikščių Oginskių kariatinėje atidarė modernų kultūros centrą

4 p.

Atidarant daugiafunkcij pastatą Rietavo meras Antanas Černeckis (centre) pakvietė perkirpti simbolinę juostelę darbų rangovus, garbūs svečius iš Seimo ir Kultūros ministerijos

Romo Gurklio nuotr.

Iššūkis priimtas

Keletą mėnesių mero pareigas einantis Ukmergės rajono savivaldybės meras

Vydas Paknys įvertino būsimų darbų barą _____ 7 p.

Lietuvos savivaldybių etikos komisijos – prieš korupcijos užuomazgas

Mykolo Romerio universiteto dėstytojo dr. Algirdo Astrausko ir Vyriausiosios tarnybinės etikos

komisijos narės Dalios Paulauskaitės pamąstymai apie Lietuvos savivaldos modelį _____ 11 p.

Rudeninė savivaldybių mozaika

Lietuvos savivaldybės švenčia derliaus nuėmimo šventę: Vilniaus rajonas, Švenčionys, Molėtai, Zarasai _____ 15 p.

9 771392 460000

AMŽINAI JAUNAS RIETAVAS SKAIČIUOJA AŠTUNTĄ ŠIMTMETĮ

Jurgis AMBRAZAS

Rietavo parkas. Dešinėje naujasis daugiavonkis pastatas, už tvencinio garsioji Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia

Mykolinių šventė Rietave šįmet paženklinta solidžiu skaičiumi – 760. Tiek metų sukako miestui. Jubiliejaus renginiai vyko rugsėjo 27–29 d. – kiek trumpiau nei XIX a. Mykolinės, trukdavusios apie savaitę. Kaip ir šiais laikais, rugsėjo 29-ąją tikintieji tada minėdavo Šv. Mykolą Arkangelą. Švęsdavo į Oginskių dvarą suvažiavę didikai ir paprasti miestelėnai. Atsiverdavo parko vartai, grodavo orkestras, vykdavo žemės ūkio parodos – eksponatai atkeliavo net iš Karaliaučiaus, Varšuvos, Rygos.

Šįmet per sukaktį buvo perkirpta juostelė atidarant išpūdingą daugiavonkį objektą – į buvusias Oginskių dvaro arklides persikėlė Kultūros bei Verslo ir turizmo informacijos centrai. Prieš pat atidarymą „Laisvosios bangos“ radijo eteryje Rietavo savivaldybės meras Antanas Černeckis, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus direktorius Vytautas Rutkauskas, Rietavo kraštiečių klubo prezidentas profesorius, habilituotas daktaras Leonas Vaidotas Ašmantas, savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja Lidija Rėkašienė gyvai pasakojo apie miesto praeitį ir dabarties rūpesčius. Tiesioginė transliacija vyko iš Oginskių muziejaus kempelio, skirto L. V. Ašmanto tėvui, žymiam kalbininkui Andriui Ašmantui, kuris mokėsi Rietave.

OGINSKIŲ PAVELDAS

Aštuntą šimtmetį skaičiuojantis Rietavas rašytiniuose šaltiniuose minimas nuo 1253 metų. 1525 m. dokumentuose jis įvardytas kaip miestas, 1792-aisiais Rietavui suteiktos Magdeburgo teisės ir herbas: bėgantis liūtas su kalaviju dantyse.

Miestas suklestėjo, tapo Žemaitijos ir visos Lietuvos kultūros švyturiu XIX a., kai Rietavo dvaras priklausė Oginskiams. Vieną iš šiai giminei ir Rietavui skirtų muziejaus patalpų

Garbės piliečio regalias įteikiamos kraštiečiui technikos mokslų daktarui Leonui Vaidotui Ašmantui

puošia freska, vaizduojanti kelias Oginskių kartas: nuo Tado, Trakų vaivados, iki Mykolo Kleopo, nemirtingojo polonezo autoriaus, jo sūnaus Irenėjaus, vaikaičių Bogdano ir Mykolo.

Oginskiai, valdę dvarą 1812–1909 m., buvo imlūs pažangai, mokslo ir technikos naujovėms. Oginskių pastangomis atidaryta pirmoji Lietuvoje žemės ūkio mokykla, kurioje dėstyta lietuvių kalba. Čia ėmė veikti ir pirmoji profesionali muzikos mokykla, įsteigtas simfoninis orkestras. 1882-aisiais iš Rietavo per Plungę į Kretingą buvo nutiesta pirmoji Lietuvoje telefono linija, 1892-aisiais Rietave įsižiebė pirmoji Lietuvoje elektros lemputė – ją laikęs švietuvas iki šiol kabo Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje. Rietavas garsus pirmosiomis Lietuvoje taupomosiomis kasomis. Laurynas Ivinskis čia išleido pirmąjį lietuvišką kalendorių.

Buvusiose dvaro arklidėse dabar įrengtos dvi salės – pakaktų vietos sutalpinti Oginskių orkestrui, kuriame kadaise griežė Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, ne kartą lankęsis Rietavo dvare.

Atidarant daugiavonkį pastatą savivaldybės meras Antanas Černeckis pasakė kalbą, kurioje apžvelgė garbingą miesto istoriją. Meras sutelkė dėmesį į darbus, nuveiktus per pastaruosius 13 metų nuo savivaldos atkūrimo Rietave. Tęsdamas Oginskių tradiciją, jis pabrėžė švietimo ir kultūros svarbą: „Sunku būtų rietaviškių gyvenimą įsivaizduoti be Kultūros centro, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus, viešosios Irenėjaus Oginskio bibliotekos, kur jie gali leisti savo laisvalaikį, dalyvauti saviveikloje, skaityti naujausias knygas.“

Deja, mažėjant gyventojų sraurėjai ir švietimo sritis. „Žinoma, gaila, kad iš 13 švietimo įstaigų, perregistruotų atgavus savivaldą, kasmet mažėjant vaikų skaičiui šiuo metu liko tik Rietavo Lauryno Ivinskio gimnazija su pradinio ugdymo

skyriumi Daugėduose, Tverų vidurinė mokykla su Medingėnų skyriumi, Žadvainių pagrindinė mokykla, atnaujintas Rietavo lopšelis-darželis ir Mykolo Kleopo Oginskio meno mokykla“, – vardijo A. Černeckis. Jis pasižiaugė, kad savivaldybėje yra Žemaitijos kolegija, kurios ištakos –1859 m. kunigaikščio Irenėjaus Oginskio įkurta pirmoji agronomijos mokykla. Dabar kolegija – neuniversitetinė valstybinė aukštoji mokykla.

Pernai, – tęsiant senąsias technikos pažangos tradicijas, – miestelėnams ir miesto svečiams buvo pristatytos jau veikiančios aštuonios vaizdo stebėjimo kameros. „Ypač mums rūpi Lauryno Ivinskio gimnazijos teritorija. Nenorime, kad prie jos artintųsi visokių žalingų medžiagų prekeiviai“, – tada „Savivaldybių žinioms“ sakė meras A. Černeckis.

PLATŪS SOCIALINIAI BARAI

„Sveika siela – sveikame kūne“ – skaičiai rodo, kad rietaviškiai rimtai žiūri į šį priesaką. Per dešimtmetį savivaldybėje įsisteigė 11 klubų. Jie įsitraukė į sportinį judėjimą, jų veiklai plėtoti savivaldybė kasmet skiria lėšų. Seniūnijose vyksta sporto šventės – turnyrai. Paskutinįjį vasaros savaitgalį daug svečių privilioja Rietave vykstančios baigiamosios vasaros spartakiados varžybos. Tradiciniais tapo kasmetiniai krepšinio, tinklinio, futbolo ir stalo teniso turnyrai.

Meras pasidžiaugė, kad jauni žmonės organizuoja pramoginius renginius, dalyvauja tarptautiniuose projektuose, puoselėja savanorystės idėją – taigi ne vien sportu gyvi. Rietave veikia jaunimo organizacija „Progresas“, 2007 m. įsisteigė Rietavo savivaldybės jaunimo ir jaunimo organizacijų sąjunga „Rietavo apskritasis stalas“. Rietavo šauliai vienija nemažai vaikų ir jaunimo, 2001 m. įsteigta Lietuvos skautijos Telšių krašto Rietavo „Vykinto“ draugija su maždaug 50 narių. Jie kiekvieną vasarą rengia stovyklas.

„Daug dėmesio skiriame socialinei ir sveikatos sritims“, – susirinkusiesiems kalbėjo A.Černeckis ir vardijo savivaldybės pasiekimus šiuose baruose. 2005 m. įsteigtas Rietavo pagalbos namuose dabar jau įsikūrė naujose, gražiose patalpose. Tai vienintelė tokio pobūdžio įstaiga savivaldybėje, kuri teikia nestacionarias bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas. Pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas kiekvienoje seniūnijoje teikia centro lankomosios priežiūros darbuotojai ir socialiniai darbuotojai, kurių rūpestis – socialinės rizikos šeimos.

Vietos žmonių iniciatyva ir savivaldybės pastangomis 2006 m. rudenį įsteigta viešoji įstaiga Tverų dienos centras. Rietavo mieste sutrikusio intelekto žmonėms ir jų šeimų nariams socialines paslaugas teikia bendrija „Rietavo viltis“. Rietavo savivaldybės neįgaliųjų draugija, vienijanti kelis šimtus narių, siekia mažinti neįgaliųjų socialinę atskirtį, didinti savarankiškumą, padėti integruotis į visuomenės gyvenimą. Aukotojų lėšomis ir klebono Česlovo Degučio iniciatyva pastatyti Rietavo parapijos senelių globos namai. Tai socialinė įstaiga, skirta apgyvendinti pensinio amžiaus žmones, kuriems dėl senatvės ar negalios sunku savarankiškai gyventi savo namuose – nemažai jų yra vieniši arba vaikai ir kiti artimieji dėl objektyvių priežasčių negali jų prižiūrėti.

Įsteigtas Rietavo savivaldybės bendruomenės rėmimo fondas, kurio tikslas – esant ypatingai gyvenimo situacijai finansiškai remti Rietavo savivaldybės gyventojus (pirmenybę teikiant vaikams), kuriems įstatymų numatytais atvejais parama negalima arba jos nepakanka. Pagrindinis fondo finansavimo šaltinis yra lėšos, kurias teikia dėkingumo nusipelnęs partneris – Saerbecko (Vokietija) bendruomenė.

Pirmųjų sąraše greta telefono, elektros lemputės galima rašyti ir pirmuosius šalyje socialinius būstus, kurie įrengti geotermiškai šildomame daugiabutyje.

Rietavo pasiekimai būtų menkesni be kraštiečių indėlio. Šiomet jų gretas papildė dar trys garbūs Rietavo krašto vyrai: poetas, dainų autorius Stasys Žilbinas, verslininkas, UAB „Gazimpeksas“ vadovas Jonas Šarkauskas ir technikos mokslų daktaras Leonas Vaidotas Ašmantas.

Rugsėjo 27-osios iškilmes naujai atidarytame pastate vainikavo koncertas. Emocinė ir estetinė renginio kulminacija – Mykolo Kleopo Oginskio polonezas, kurį griežiant publika atsistojo. Tai tarsi preliudija vėliau šįmet vyksiančiam ir jau tradicija tampačiam konkursui „Mykolo Kleopo Oginskio kūrybos perlai“.

Simbolinis centro raktas įteiktas šeiminkėms

Rietavui įsimintinę dieną koncertuoja Kostas Smoriginas, Neda Malūnavičiūtė ir Olegas Ditkovskis

Gražiausių sodybų ir geriausio ūkio konkursų nugalėtojai su Seimo Pirmininku Vydu Gedvilu ir Seimo nariu Jurgiu Razma

IŠŠŪKIS PRIIMTAS

Vydas PAKNYS

Ukmergės rajono savivaldybės meras

Jau keli mėnesiai einu Ukmergės rajono savivaldybės mero pareigas. Šiandien mero darbą norėčiau palyginti su duonos auginimu. Pasėjus grūdą tenka laukti, prižiūrėti, tręšti, o derlius subręsta tik rudenį. Jį nuimti ne visada būna palankios sąlygos. Bet pirmąjį derlių jau brandiname.

Susipažinę su padėtimi ir ją įvertinę ėmėmės neatidėliotinių darbų. Pirmiausia sprendėme šilumos ūkio problemas. Pavyko pajudėti iš padėties, susiklosčiusios po 2012 m. gegužę paskelbto teismo verdikto – šiandien turime Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir savivaldybės tarybos nustatytas šilumos kainas, pamažu išeiname iš ypatingosios padėties. Šilumos kaina miesto vartotojams mažėja, o ilgą laiką nekitusi kaina Šventupės šilumos vartotojams pakilo.

Nuo rugsėjo 1 d. įsigaliojo tarybos sprendimas dėl skaitiklio aptarnavimo mokesčio. Teisėtam paslaugos teikėjui – UAB „Ukmergės šiluma“ – nustatytas teisės aktais reglamentuotas teisėtas mokestis, kurį renka visi paslaugų teikėjai, įrengę apskaitos prietaisus. Dėl juridinių ginčų ir teisinės painiavos bendrovė anksčiau nesikreipė į savivaldybę dėl šio mokesčio įvedimo. Noriu pažymėti, kad tai dar vienas žingsnis sprendžiant įsisenėjusią problemą. Taip pat tai vienas iš veiksmų, siekiant panaikinti UAB „Miesto energija“ reikalavimą mokėti šį mokestį karšto vandens vartotojams. Imamasi ir kitų veiksmų dėl šios bendrovės neteisėtos veiklos.

Vadovaudamiesi savivaldybės tarybos patvirtintu šilumos ūkio optimizavimo planu, siekiame užtikrinti patikimą šilumos tiekimą mažiausiomis sąnaudomis ir pasiekti, kad ne mažiau kaip 60 proc. centralizuotai tiekiamos šilumos būtų pagaminta naudojant biokurą. Šiuo metu yra pakeistos šiluminės trasos atnaujinamose Jono Basanavičiaus ir Bažnyčios gatvėse, pasirašytos sutartys dėl Deltuvos ir Taujėnų pagrindinių mokyklų katilinių rekonstrukcijos finansavimo. Pateikta dokumentacija ir laukiama atsakymo iš agentūrų dėl šiluminių trasų Pivonijos mikrorajone keitimo, biokuro katilo įrengimo Šviesos gatvės katilinėje. Galutinio rezultato dar neturime, tačiau tikiu, kad jis bus teigiamas.

Aktyviai vyksta daugiabučių namų atnaujinimo parengiamieji darbai. Šiuo metu baigiamas pirmasis šio proceso etapas – parengta 17 investicinių projektų, kurie derinami su atnaujinamų namų gyventojais. Tarybai bus teikiama tvirtinti naują grupę daugiabučių namų, kurių gyventojai pareiškė norą juos atnaujinti.

Visada aktuali, sudėtinga, o dažnai ir skaudi yra biudžeto tema. Kaip subalansuoti savivaldybės biudžetą ir išgyventi, kaip atgauti Ūkio banke buvusius lėšas? Tai didelis šių dienų rūpestis ir darbas. Audito ataskaita parodė, kad perduotas savivaldybės biudžeto „maišas“ yra kiauras ir jo lopymas bus sudėtingas.

Tikiuosi, kad pokyčių atneš intensyvus ir nuoseklus darbas, susitikimai su Ūkio, Aplinkos, Krašto apsaugos, Sveikatos apsaugos, Kultūros ministerijų, Kelių direkcijos, Kultūros paveldo departamento ir kitų žinybų vadovais ir specialistais. Pradėti darbai tęsiami, kyla naujų idėjų ir minčių, kurias realizuoja visa komanda ir kiekvienas iš mūsų.

Šiuos darbus vertinu kaip prasmingą pradžią. Tiek buvę, tiek esami rajono vadovai, tiek kiekvienas iš mūsų suprantame, kad strateginiai darbai nenuadirbami per keletą ar keliolika dienų ar mėnesių. Tam reikia didelio, kruopštaus darbo, eiti pasirinkta kryptimi. Visada pabrėžiu, kad nesizursčiau pertekliniais pažadais ir laikausi nuostatos, kad pirmaeilis mero uždavinys – darbus daryti, o ne reklamuoti. Esu visada pasirėngęs racionaliai bendrauti su visais – bendraminčiais, oponentais, visais ukmergiškiais.

Žvelgiant į Vilniaus regioną akivaizdu, kad viena pagrindinių problemų – atliekų tvarkymas. Reikalingas aiškus matymas – ko siekiame ir kiek mums tai kainuos. Spręstini ir aktualūs kelių priežiūros ir energetikos krypties klausimai. Ukmergė Vilniaus regiono kontekste turi išnaudoti puikias susisiekimo ir infrastruktūros galimybes. Panaudodama šiuos privalumus Ukmergė sieks tapti darančiu didelę pažangą rajonu Vilniaus regione.

SAVAITĖS ĮVYKIS

Vilniuje, prie Vyriausybės, protestavo kultūros darbuotojai, nepatenkinti mažais atlyginimais. Lietuvos kultūros bendruomenių asociacijos atstovai čia konstatavo, kad „kultūros darbuotojų atlyginimo kėlimo problema negali būti tik deklaracija, o turi užtikrinti deramą veiksmų seką, ir pasiūlė Vyriausybei nutarimu patvirtinti kultūros ir meno darbuotojų darbo užmokesčio didinimo programą, numatant lėšas jai įgyvendinti“. Kultūros bendruomenė iki spalio 7 d. lauks atsakymo į šį pasiūlymą, vėliau skelbs visuotinį protestą.

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ETIKOS KOMISIJOS – PRIEŠ KORUPCIJOS UŽUOMAZGAS

Pradedame Kanados leidybos bendrovei „Lifescience Global“ priklausančio tarptautinio žurnalo „Kriminologija ir sociologija“ spausdinto socialinių mokslų daktaro, Seimo komiteto biuro patarėjo, Mykolo Romerio universiteto dėstytojo Algirdo ASTRUSKO ir žurnalistės, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos narės Dalios PAULASKAITĖS straipsnio „Lietuvos savivaldybių etikos komisijos – prieš korupcijos užuomazgas“ tęstinę publikaciją.

Mažos šalies gyventojus neišvengiamai sieja giminytės, bendro mokslo, verslo ar bendrų pomėgių ryšiai. Natūralu, kad daugelis žmonių, gyvendami tokiose nedidelėse teritorijose, pažįsta vieni kitus, yra susiję. Šie ryšiai veikia žmonių tarpusavio santykius tiek verslo, kultūros, tiek politikos ir viešojo administravimo srityse. Todėl vietos politikų elgesys rengiant ir priimant sprendimus neretai kelia visuomenei abejonių dėl jų skaidrumo ir atitikties įstatymų nuostatomis.

Pasaulio banko ir tarptautinių organizacijų vertinimu, įstatyminė Lietuvos tarnybinės etikos kontrolės sistema yra viena pažangiausių ir veiksmingiausių Vidurio ir Rytų Europos regione. Todėl čia siekiama apžvelgti Lietuvos tarnybinės etikos savireguliacijos sistemą ir savivaldybių etikos komisijų – kaip pirmosios šios sistemos grandies – sudarymo ir veiklos modelį, atskleisti jų veiklos patirtį, kuri gali būti įdomi ir pritaikoma kitų valstybių vietos savivaldos sistemose, taip pat siekiama nurodyti jos silpnąsias puses ir pasitaikančius trūkumus. Taigi straipsnio tikslas – aptarti Lietuvos savivaldybių etikos komisijų sudarymo principus, veiklos įstatyminę bazę ir priimamų sprendimų veiksmingumą, atskleisti, kaip šios komisijos veikia mažų vietos bendruomenių aplinkoje, kur daugelį žmonių saisto privačių interesų ryšiai, sužinoti, ar savivaldybių etikos komisijos pajėgios atpažinti korupcijos užuomazgas vietos politikų veikloje, kokia patirtis šioje srityje.

ETIKOS KOMISIJŲ UŽUOMAZGOS – IŠ AMŽIŲ GLŪDUMOS

Lietuvos valstybės raidoje bendrosios ir profesinės etikos sampratai dėmesys buvo skiriamas nuo senų laikų. Tai atspindi XIV–XVI a. rašytiniai šaltiniai. Pavyzdžiui, toks svarbus teisinis dokumentas, kaip Lietuvos Statutas, taip pat – atskirų miestų ar bendruomenių savivaldos aktai. Juose, kaip žmonių tarpusavio santykius reguliuojančios normos, pažymėtos ir dvasinės vertybės – pagarba valstybei, šeimai, teisingumui ir kita. XVIII a. demokratijos apraiškos dar ryškesnės. To meto raštijoje aptinkama reikalavimų įsiklausyti į visuomenės valią, priimant valstybinės reikšmės ir kitus svarbius sprendimus. Bandoma sukonkretinti, apibrėžti valstybei tarnaujančių asmenų vaidmenį. Lietuvoje susiformavus parlamentinei valdymo struktūrai, tautos išrinktieji asmenys įvardyti politikais, kurie apibendrintai, su jų sprendimus įgyvendinančiais pareigūnais ir tarnautojais, pradėti vadinti „valstybinėje tarnyboje dirbančiais asmenimis“.

1918 m. vasario 16 d. Lietuva paskelbė nepriklausomybę, atsiskyrė nuo Rusijos imperijos. Visus svarbiausius politinius postus tiek valstybės, tiek savivaldybių institucijose užėmusiems asmenims to meto visuomenė iškėlė ypač aukštus moralinius reikalavimus. Savo įžvalgose apie to meto įvykius Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sekretoriato vadovas Tomas Čaplinskas pažymi, kad pirmieji nepriklausomos Lietuvos politikai vadovavosi nuostata, jog demokratinės valstybės egzistencinis pagrindas yra patikima, viešuosius visuomenės poreikius tenkinanti valstybinė tarnyba.

Jai privalomi aiškūs, lygiai visiems taikomi tarnybinės etikos (elgesio) standartai, formuojantys ir puoselėjantys brandų ir atsakingą tarnautojų požiūrį į savo einamas pareigas, asmeninės atsakomybės ir atskaitomybės dėl visų priimamų sprendimų pojūtį. Įdomu, kad šios etinės-moralinės nuostatos atsispindi ir valstybės Himne. Viena iš Himno posmų skamba žodžiai: „Tegul tavo vaikai eina/ Vien takais dorybės./ Tegul dirba tavo naudai/ Ir žmonių gėrybei...“

PIRMOJI GRANDIS TARNYBINĖS ETIKOS REGULIAVIMO SISTEMOJE

1990 m. kovo 11 d. Lietuva atkūrė nepriklausomybę ir viena pirmųjų pokomunistinio bloko valstybių pradėjo kurti profesionalią tarnybinės etikos sistemą. Šios sistemos kūrėjas – teisės profesorius Vytautas Andriulis įsitikinęs, kad „žmogus (...), bendraudamas su kitais, vadovaujasi bendražmogiškais arba pagrindiniais asmeninės etikos principais ir moraliai prilyginamas geram asmeniui. Tokio elgesio jis gali išmokti šeimoje, darželyje, mokykloje, bendraudamas visuomenėje. Tačiau asmeniui, užsiimančiam profesine veikla, (...) politika, dirbančiam valstybinėje tarnyboje ar kt., nepakanka būti geru žmogumi. Jis privalo laikytis ir savo profesijoje susiformavusių arba nustatytų etikos reikalavimų“.

Prof. V. Andriulio įdiegta tarnybinės etikos kontrolės sistema Lietuvoje nuolat tobulinama. Jos tikslas – prižiūrėti, kaip valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys laikosi įstatymo nuostatų, lemiančių visuomenės pasitikėjimą valdžia, taip pat – valdžios autoritetą ir prestižą.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas ir Valstybės politikų etikos kodeksas yra pagrindiniai teisės aktai, kuriais įtvirtinama tarnybinės etikos kontrolės sistema Lietuvoje. Jie įtvirtina siekį stiprinti teises korupcijos prevencijos priemones taip, kaip tai yra daroma daugelio demokratių pasaulio valstybių praktikoje. Savivaldybių etikos komisijos – pirmoji grandis tarnybinės etikos savireguliacijos sistemoje. Tarnybinės etikos savireguliacijos sistemą sudaro: a) etikos ekspertai, arba vadinamieji atitikties pareigūnai, dirbantys valstybės institucijų viduje, valstybės institucijų, tarp jų – ir savivaldybių etikos komisijos; b) Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, atliekanti savarankiškus tyrimus ir kartu stebinti bei revizuojanti pirmosios grandies veiklą, kaupianti bendrą duomenų bazę apie valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų pažeidimus; c) dviejų pakopų administracinio teismo institucijos. Teismine tvarka skundai dėl etikos komisijų priimtų sprendimų gali būti nagrinėjami apygardos administracinio teismo instancijoje, o apeliacijos teikiamos Vyriausiajam administraciniam teismui. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad savivaldybių etikos komisijų, kaip pirmosios savireguliacijos grandies, sprendimai, priimti pagal Valstybės politikų elgesio kodeksą, yra galutiniai ir neskundžiami.

(Tęsinys kitame numeryje)